

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Nr. 94. ANUL XVIII.

Sabiu, in 26 Noembrie (8 Dec.) 1870.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: joia și duminică. — Prenumeratiunea se face în Sabiu la expeditura fetei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'ă prin scrisori francate, adresate către expeditura. Pretulu pnenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

ru provinciile din Monarchia pe anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. pentru prime, și terci seraine pe anu 12 po 1/2, anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru in via ora cu 7. cr. sirulu, pentru a adu'a ora cu 5 1/2. cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2. cr. v. a.

Eveneminte politice.

Din Pest'a, unde se tienu seditiile delegatiunilor, aflăm, ca în comisiunea bugetaria pentru armata a delegatiunei unguresci, cancelariulu imperial a datu disluciri, cari au facutu sensatione în membri. Elu a și provocatu pre membri delegatiunei că sa nu lu crutie cu nimic'a, pentru ca voiesce sa dea disluciri în tôte privintile. Discursulu se vede ca s'a invertitu în giurul evenemintelor esterne.

Delegatii nemtiesci suntu fôrte rigurosi facia cu bugetulu comunu. Impregiurarea acest'a se dîce ca provine din aversiunea către persoanele regimului, către ministri, în deosebi către cancelariulu, Beust. Rigorositatea acest'a da ansa diarielor unguresci a se especorâr în contra purtării delegatiilor din Cislaitani'a, acusându-i, ca ei cu aspiratiunile lor gravitēja în afara. Opuseliunea nemtilor inse pôte fi fâra de efect, pentru ca la casu, cându ea nu aru voi sa voteze bugetulu, delegatiunile pasiescu în seditia comuna și membri delegatiunei unguresci, cu polonii din cea nemtiesca, facu majoritate și îi majorisēja pre cei dintăiu.

În cestiun'a orientale au înaintatu lucrurile asiâ departe în cătu deslegarea are sa se faca în o conferintia în Londonu. În Constantinopole se da cu socotel'a ca conferintia va constă din trei seditie. Acest'a aru fi una semnu ca greutăți mari nu voru fi de invinsu.

Din Franci'a vinu sciri fôrte importante. Dela 27 Nov. c. n. au fostu, di de di, lupte între francesi și nemti. Scirile cele din urma spunu ca nemtii au înaintatu spre Orleanu pâna în cetate; de alta parte în giurul Parisulu s'a intemplat unu ce avantajosu pentru francesi. Dupa scirile mai multor diarie, francesii au petrunsu prin lini'a de nemti ce încungiurâ, pâna o a spartu și ca o armata de 150,000 s'a postatu la spatele prussianilor din cõe de Parisu. Acest'i s'au retrasu iera în cetate, de siguru, dupa ce voru fi aflatu despre invingerile nemtilor la Loire.

În Reichstagulu din Berlinu s'a intemplat ore cari scene, ce dovedescu ca libertatea vorbirei nu e ornamentulu celu neaperau alu parlamentarismulu prusso-nemtiescu. Doi deputati au demonstratu ca cu Sedanulu s'a încheiatu resbelulu contr'a lui Napoleonu și a soldatilor lui, dupa cum se dîcea în cuventulu de tron alu regelui Prussiei la inceputulu resbelulu. De atunci încõe inse resbelulu se portă contra poporulu francesu, carele dupa cuventulu de tron, este chiamatu a înaintă interesele culturei și moralității, alătura cu puporulu germănu. Totu acest'i au demonstratu ca Germani'a nu au fostu debila mai nainte din caus'a francesilor, ci din caus'a principiloru germăni, cari au tradatu interesele natiunei nemtiesci. Pentru asemenea demonstratiuni au fostu opriti de a vorbi mai departe, și cei-lalti au votatu credite nõe de bani pentru portarea resbelulu contr'a Franciei și mai incolo.

Cartea rosia.

(Capetu)

Cu privintia la S e r b i ' a dîce:

Constitutiunea cea nũa a țierei, care s'a decisu în anul trecut de reprezentanti'a natiunala a Serbiei, în puterea autonomiei, acestui principatu, concesa prin fermanele Inaltei Porti și garantata prin contractulu parisiannu, a datu regimulu c. r. ocaziune bine venita, a face acestei țieri vecine, de care e încopeiatu prin legaturi intime de interese și sim-

pathii vecinesci, unu serviciu de amicitia, dand francu expresiune parerei lui atât în Constantinopole cât și la poterile garante despre legitimitatea procederei regimulu serbescu la acela actu alu legislatiunei interne. În aceea-si direptiune se nisuescu ambele ministere ale țierilor M. Sele a încuviintă competintielor acestui principatu și dorintielor barbatilor ilustru, ce conduc sorțea acestei țieri, ori și care înlesnire posibilă, pretotindeni unde regimulu c. r. a aflatu ansa în cele multe referintie reciproce ale monarchiei și Serbiei.

Afacerile Romaniei se tratēja mai detaiatu:

În primele lune alu anulu curinte suscită situatiunea în principatele unite Moldov'a și Valachi'a temeri seriõe în Europ'a. În mai multe parti ale țierei se aretara urme de sternire adenca, mai multe orasie furateatrulu de revolte; eră tamerea, ca aceste intemplări se voru generalisă și voru periclită în unu modu greu liniscea publica. Cumca Austro-Ungari'a a trebuit sa se intereseze mai mltu de cătu alta putere de sustinerea liniscei în teritoriulu Dunarei de jos, nu mai are lipsa de nici unu comentariu. Acelea semne de turburare provocara deci pre cabinetulu c. r. la priveghiare indoita; elu a fostu în prim'a linia și chiamatu a se ocupă de tempuriu cu urmarile unei crise ce s'aru fi ivitu în principatele unite și a se contielege cu cei-lalti subsemnati ai contractelor din 1859 și 1858 despre meserie ce aru deveni necesarie prin ivirea unei atari eventualități. Principiele, care le recunoscuse cabinetulu c. r., credintiosu contielegeriloru internationale sustatōre de prevalente pentru tîenut'a Europei, aflara spre cea mai viua multumire a lui, consentimentu pretotindeni. Într'aceea au luat lucrurile în aceea țiera, multamita conducerei precaute și firme a barbatilor de statu, ce stau astadi la carma, o direptiune, de care se potu bucură sinceru amicii ordinei legali.

Cabinetulu c. r., fiindu gat'a a documentă prin fapte regimulu principelui Carolu la tōta ocaziunea semtiemintele se continuu bine-voitōre, s'a intrepusu pentru indeplinirea unei dorintie grabnice a regimulu lui, influintiāda pre de o parte la Inalt'a Pōrta, pre de alt'a la curtile garante, că sa se introduca numirea „Romania” în loculu celei acceptate pâna acum în contracte și usulu diplomaticu. Pasii cabinetulu c. r. și produsera pretotindeni o dispozițiune favoritōre realizării acestei dorintie și dēca numirea cea nũa înca n'a cāstigatu pâna în ōr'a de facia intarirea internationala, este a se ascrie greutăților, de care a datu regularea acestor afaceri în urm'a ivirei d'apoi a unei divergentia de opinii între regimulu Inaltei Porti și alu Romaniei în privint'a intipariturii a monetei celei nõe a țierei.

Asemenea a luat în consideratiune regimulu c. r., dela anul 1867 încōci regularea fundamentala a mai multor competintie administrative și giudiciale, a căroru prefigere pre base nõe a devenitu neîncungiurabile prin positiunea schimbata a principatelor.

Spre acestu scopu au avutu locu în sinulu ministerielor interesante desbateri detaiate, care în scurtu tempu se voru finî și a căroru resultatu e menitu a oferi materi'a pentru — negociatiunile ce se voru deschide cu regimulu principatelor unite. Se pôte deci asteptă în curendu realizarea unei contielegeri indetultitōre pentru ambele parti, carea se garanteze intereselor numerosiloru suditi ai Monarchiei în acea țiera uniformitatea traterei.

Despre desbaterile cu curi'a papala și despre

cestiunea Romana se facu în introduciunea cārtiei rosie urmātōriile observatiuni:

Regimulu c. r. a ajunsu în referintiele sele cu curi'a papala, în epoc'a trecuta, la o otarire momentōsa. În urm'a deciselor conciliulu vaticanu s'a dechiaratu, ca nu mai pôte recunōsee de obligatori concordatulu încheiatu sub alte premise. Actele care se referescu la acēsta otarire, suntu, în parte dejă cunoscute, totu-si inse nu potu lipsi din caus'a deplinatēiei nici din colectiunea acest'a. Ministeriulu de esterne nu are a mai adauge motivelor espuse esplicări mai detaiate. Necesitatea revindicatiunei deplinei libertăti a legislatiunei interne s'a ivitutu de multu tempu în modu asiâ decisivu și acest'a s'a aretatu cu deosebire facia cu intemplările din conciliu cu atāt'a pripa, încātu lips'a rectificării innoite a dechiară ai nepotintiei concordatulu nu se pôte pune înainte. Fia inse ministeriulu comunu, care a facutu acestu pasiu momentosu, concesu, a dă la acestu locu convingerei sele firme expresiune, ca cu tōte acelea interesele religiōse ale popōrelor Monarchiei voru fi în cea mai deplina mesura respectate, ascurate și protegiute.

Unu altu evenimentu plinu de urmări, intemplat nu de multu tempu, a schimbatu positiunea istorica a papismulu.

Domnirea lumēsa a papei în Rom'a și în tiritoriulu romanu fū repusa, dupa retragerea garnizionelor francesi, amclor regelu Victoru Emanuila în numele dorintielor natiunale ale Italiei.

Inaltele delegatiuni au deplina dreptate a intrebă, ce tîenuta a observatu regimulu Austro-Ungariei facia cu acēsta catastrofa, care atinge interese asiâ momentōsa și a cărei urmări nu se potu prevedea. Documintele urmātōre dau despre aceste deslucire destulu de chiara și revenindu la ele se marginesce a recapitulă înca odata în scurtu punctele de manecare, care au otaritu actiunile sele.

Regimulu c. r. au avutu, dimpreuna cu celelalte poteri cătu și cu conservativi tutōr partitelor, dorintia, că sa se reserve conflictulu între potestatea lumēsa a papei și tendintiele natiunale ale Italiei o resolvere impacitōre prin influintia tempulu și prin midilōce pacifice. De cătu ori a credintu, ca s'aru putea face inceputulu unei atari impaciuiri, i s'a parutu de datorintia a se interesă pentru scopulu acest'a. Cabinetulu c. r. a facutu acest'a și în momentulu, cându se vēdisse, ca obligamintele Italiei facia cu imperiulu francesu și perdose în tōte direptiunile însemnetatea lor. Elu a deplānsu profundu impregiurările de totu independinti de voi'a lui, care au produsu în fine o resolvire fortiaa a marei probleme morale a tempului presinte. Inse regimulu c. r. n'a potutu cugetă în impregiurările tempulu nostru nici cându a face, ce Piu IX. insusi n'a pretinsu, a înlocui bataliōnele francesi prin austro-unguresci, pentru de a sustinerea prin poterea armelor, ceea ce elu mai bucurosu nu aru fi veditu derematu prin fortia. Regimulu papalu și a esprimatu numai dorintia, ca regimulu M. Sele c. r. sa impartasiasca, ca reprobēja invasiunea în teritoriulu romanu.

Regimulu nostru a respinsu și acēsta dorintia din causă ca nu s'a tîenutu chiamatu a impuțā unu regimu streinu, care a credintu a tîenea comu de necesitățile positiunei lui și a periclită tōta odata prin unu pasiu, precumu se veda, fâra resultatu, propria-i auctoritate și formarea imbucurātōre a referintielor facia cu Itali'a.

Ocupatiunea Romei n'a resolvitu cestiunile, care tîenu în încordare statele și societatea în Europ'a, cu privire la positiunea din viitoriu a s. parinte, cu privire la formularea internationala a dreptulu lui de suveranitate. Cestiunile aceste asteptu regularea,

si monarchiei austro-unguresci nu i se va putea denega o participare morale deosebita, conformu ponderositatii obstesci a vocii ei, conformu referintelor ei speciali facia cu desvoltarea bisericeii catolice si nu in ultim'a linia conformu relatiunilor amicabile neconturbatu conservate de facia cu regimulu italianu. Regimulu c. r. spera a afla in inaltele delegatiuni aprobarea direptionilor politice, de care s'a tienutu in cestiunea ocupatiunei Romei. Elu 'si este consciu a nu fi perdutu din vedere nici pre unu momentu interesulu monarchiei si a fi reprezentatu dopa putintia in consonantia si cu interesulu confessionalu alu populatiunei catolice din Austro-Ungari'a. Se va incerca a conserva cu tota ingrigirea si pre viitoriu acesta consonantia si crede a putea compta pre consentimentulu tuturor, deca e resolutu pre langa aceea a garanta momentuositatei politice a Austro-Ungariei, deplin'a autoritate, ce i compete.

Sa trecemu deci la cele doue depesie, ce le-a esmisu contele Beust in afacerea conflictului russo-turcescu. Ambe aceste depesie sunt date din 16 Noemvre si adresate ambasadorului austro-ungurescu in Petropolea. In prim'a depesia scrie contele Beust:

Ambasadorele rusescu mi-a inmanuatu, nainte de acesta cu cate-va zile, copia unei depesie, care ve o alaturu aici. Eu m'amu grabitu a o presinta M. Sele imperatului si regelui, prea inaltului nostru domnu, si la demand'a M. Sele ve avisezu a aduce la cunoscint'a principelui Gortschiacoff urmatoarele observatiuni.

Art. 14 alu tractatului parisienu din 30 Martie 1856 suna: „M. Sea imperatulu tuturor rasilor si sultanulu incheia o conventiune, pentru de a prefige numerulu si marimea nailoru de resbelu, care ei au decisu a intretienea pre marea-negra. Acesta conventiune e coordinata tractatului de facia si are aceea-si putere si valore, ca candu aru forma o parte integritore din acelu tractatu. Ea nu se pote deci nici modifica, nici anula fara consimtiementulu subsemnatiloru tractatului de facia.

Paragrafulu ultim alu acestui art. capeta o insemnatate deosebita prin espressionile sele positive, adaugendu espresu si exceptiunalmite o stipulatiune, care s'a respectatu totu o'aura in tote transactionile internationale. Noi nu potemu deci admite o indoiala despre valorea absoluta a acestui angagementu reciprocu, chiaru candu un'a seu alt'a parte contrahenda s'aru crede pusa in positiunea, a produce reflexiuni basate contr'a sustienerei vreunei dispositiuni a tractatului acestui'a, despre care a priori s'au contiesu, ca nici candu nu se pote anula seu modifica, fara consimtiementulu poteriloru care l'au subsemnatu,

Nu se tiene de noi, a discuta originea seu pretiulu unui arangementu, care nu s'a incheiatu intre Russi'a si noi, ci care este tuturor poteriloru mari comunu — Causile, care le produce regimulu rusescu, pentru de a-si rectifica pasiulu seu unilateralu, sunt departe departe, de a dovedi tienut'a acesta, ci sunt din contra, apte a confirma temenici'a consideratiuniloru, care i se opunu. Maxima, care i-a placutu a o adopta, compromite nu numai contractele sustatatore ci si cele din viitoriu — Regimulu M. Sele c. r. ap. potu deci intelege numai cu compatimire dureroasa resolutiunea, carea ni o anuciase depesi'a principelui Gortschiacoff si cu care regimulu imperatescu rusescu ia asupra-si o grea responsabilitate. E imposibilu a ne detacea marea nostra profunda si a nu pretinde atentiunea serioasa a cabinetului imperatescu pentru consecutiile unei procedure, care nu numai ca ignoreza unu actu internationalu, pre care l'a subscrisu tote poterile mari, ci inca se si ridica in impregiurari, in care Europ'a are lipsa mai multu de catu de alta data de garantie, care le pote oferi spiritulu contractelor pentru pacea si viitoriulu seu.

In a dou'a depesia se pronuncia contele Beust despre obiectulu acest'a in modulu urmatoriu:

Nainte de ce mi impartesise ambasadorele rusescu circulariulu din 19/31 Octombrie a. c. la care raspunsemu prin depesi'a suspomenita, mi aretase o depesia a cabinetului seu, care tratéza, despre acela — si obiectu, si care posedea inse unu caracteru mai multu confidentialu.

In acestu actu apeléza principele Gortschiacoff la semtiementele nostre de amicitia pentru curtea rusesca, si-si esprima sperantia, ca vomu fi aplicati la o dnujdecare favorabila a resolutiunei lui, a abdica stipulatiuniloru, care reguléza neutralitatea marei negre, cu atata mai multu, cu catu regimulu c. r. a luat insu-si initiativ'a, in lun'a Ianuariu 1867, la o propunere, carei rezultatu aru fi fostu, a libera Russi'a de restringerile, ce i le impune aceste stipulatiuni.

Eu reflectasemu dlui Novicow, ca noi totdeauna am doveditu fara indoiala cea mai viua dorintia a consolidati referintile nostre facia cu curtea rusesca, si ca initiativ'a, la care se provoca principele Gortschiacoff, se pote privi de cea mai eclatanta espressionu a acestei vointe bune din partea nostra, ca nu mi potu inse ascunde simtiementulu de compatimire, candu mi aducu aminte de pasiulu, despre care e vorb'a si de primirea cea mai multu de catu rece, care a intempnatu tocmai la acela, caru sa-lu fi acceptatu cu cea mai mare bucuria. Dnulu cancelarulu nu-si va fi uitandu, ca acesta propunere, in locu de a fi aflatu la densulu unu eco simpatieu, a produsu din partea sea numai cr-

tice si observatiuni imputatore, pre care noi la acestu locu nu le amu asteptatu. —

In fine facusemu dlui Novicow observatiunea, ca propunerea facuta de cabinetulu c. r. nici decum n'a potutu avea acelea consecutii periculose, care pote avea pasiulu cabinetului din Petropolea.

Caci candu Russi'a aru fi castigatu cu consentimentulu Europei suspenderea oprirei, care-i impedecea desvoltarea poteriloru sele maritime pre marea negra, aru fi reprofittatu o positiune, ce i se cuvine, fara de a provoca nelinisciri. Astadi inse lucrurile nu mai stau asiá. Pasiulu facutu de Russi'a va produce cele mai serioase atitiiari. In Europ'a de Vestu a efectuitu deja o intelire a spiriteloru, care e forte dannaciósa pazei. In Orientu inse se va considera, fara indoiala, incercarea Russiei, a-si face insu-si dreptu, de o dovéda, ca puterea acesta crede momentulu venit, pentru de a lua in manile sele resolvirea cestiunei, care se obiectuesce a se numi cestiunea orientala. Intipuirile ardiende ale popóreloru acestoru tieri voru privi in aceea cea mai viua inpintenire. Esemplulu surprindietorulu unui statu, a caru prestiga e asiá de mare in ochii loru, le va concede, noi credemu, a tienea de indreptatite tote agitatiunile si violentiele. Sa nu se mire cancelariulu rusescu ca noi consideramu surprinderea, care o a facutu lonei politice, de forte serioasa. Noi privimu in tienut'a cabinetului din Petropolea, de si nu o amerintiare directa a Europei, dara totu-si caus'a unei nelinisciri serioase, care periclitéza linisea si securitatea partiei nostre de lume.

Cetimu in „Roman“:

Santu abia trei zile de candu amu spus, ca „Prussianiloru incepe ale merge reu“ si amu adusu ca, deca Parisulu are provisiuni, dopa cum se asigura, inca pentru trei luni, Prussiani voru fi batuti chiar' fara ajutoriulu din departamente. Si un'a si alt'a din previsionile nostre merge pre cale de realizare. Tote depesiele ce ne venira d'atunci, nu ne anuntia de catu avantagie ale Francesiloru; si marea tactica a Prussianiloru, totu de-un'a resesita pan'acumu, d'a ocoli si de a lua pre la spate trupele inamice, a fostu in fine dejucata la Segris. Deca batalia mare pre Loira, care se ascepta, va fi castigata de Francesi, efectulu va fi decisivu, si prussianii nu voru mai ave de catu sa incepa retragerea in tota graba, deblocandu Parisulu. Deca insa si de asta data numerulu trupelor si superioritatea si numerulu artileriei voru supune curagiulu eroicu alu aperatoriloru Francei, rezultatulu nu va fi de locu decisivu pentru prussiani, caci Parisulu este o fortareta neabordabile, care contine puteri formidabile; si ele isbucindu la timpu, potu inca

FOISIORA.

Viéti'a familiare in paganismu, evreismu si crestinismu.

(Prelegere publica de Z. Boiu.)

Celita de autorele in 19 Nov. (1 Dec.) 1870.

Dómnelloru ! Dónnelloru !

Insemnatatea vietiei familiare pentru viéti'a universalu a unui poporu este atatu de mare, incatu dopa analogia cunoscutului proverbiiu : „Spune-mi, cu cine te 'nsotiesci, si ti voi spune, cine esti !“ se pote afirma : „Spune-mi, ce viéti'a duce in generale familiile unui poporu, si ti voi spune, cum este viéti'a poporului insusi !“

Lucru prea naturale. Caci, ce este unu poporu alt'a, decatu complexulu unei multimi de familii de aceea-si origine, de aceea-si limba, de acele si datine, de acele-si aspiratiuni ? Si astfelu precum lumea cea mica a ochiului cuprinde in sine admirabilele putere, de a oglinda intr'unu spatiu catu unu fru de linte lumea cea imensa materiale : asiá famili'a si viéti'a familiare are facultatea de a reflecta in sine viéti'a unui poporu intregu cu tote virtutile seu vitiele, cu tote bunele seu relele lui.

Dar' me duce cu unu pasiu si mai departe, si largindu perspectiv'a, ce amu deschisu dinaintea ochiloru D-vóstre prin cele de mai sus, afirmu, ca precum se reprezinta viéti'a unui poporu prin viéti'a familielor lui, asiá si omenimea intréga, carea e te complexulu tuturor popóreloru de pre pamentu, porta mai multu seu mai putienu caracterulu, timbulu, ce i lu imprima milliúnele ei de familii si

sutele ei de popóre. Eata dar', Dónnelloru si Dónnelloru, catu de departe se estinde influenti'a vietiei familiare ! Eata spiritulu familiei, unu factoru atatu de insemnatu in viéti'a omenimei, incatu potemu dice, ca tota omenimea cu cele 1300 milliúne suflete ale ei — caci cam atati-a suntemu, cari ne incaldimu astadi la radiele sórelui pe pamentu — se conduce in parte mare de spiritulu, ce respira prin partile si particulele cele mici, cari le numimu familii. Pentru aceea omulu, voindu a deveni unu membru folositoru alu poporului seu, alu societatiiei omenesci, va gresi forte tare, deca va scapa din vedere viéti'a, ce se desvóltu in sinulu familielor; ba celu-ce se simte chiamatu, a conflura si elu la radicarea omenimei pre o trepta mai inalta a desvóltarei ei, are datorintia santa, a predicá necontentu : „Indreptati familiile vóstre, si se va indrepta lumea intréga !“

Acestea, dloru, amu credutu ca suntu de lipsa a le permite, spre a mi dá séma inaintea Dloru Vóstre despre obiectulu, ce amu alesu a lu pertracta la imbucurátorea nostra intalnire de astadi in localitatiile acestea procurate prin sudorea parintiloru si mosiloru nostri si destinate pentru cultura poporului nostru, si spre a ve chiama si cu acesta ocaziune atentiunea asupra insemnatatiiei celei enorme, ce vedemu ca are in lume viéti'a familiare.

Familia, Dloru, este atatu de vechia, ca neamulu omenescu insusi; caci prototipulu ei lu aflamu chiaru in parchia aceea de ómeni, pre cari i numimu stramosii nostri, si pre cari i vedemu in raiu cá barbatu si femeia si dopa aceea cá tata si mama ai fiiloru loru. Viéti'a familiare dar, cá insusi omulu, are originea sea dela Domnediu, caci cea d'antain santire a casatoriei, carea este prim'a conditiune a

vietiei familiare, se afla in cuvintele Creatoriului dela facerea lumii : „Cresceti si ve imulti si umpleti pamentulu si lu stapaniti pre densulu !“ (Facere 1, 28.) Aru crede cine-va, ca dopa ce Creatorulu insusi a aretatu prin cuventu si fapta atatu destinatiunea omului („Se face omu dupa tipulu si asemenare a nostra“), catu si drept'a referintia intre barbatu si femeu („Se facemu lui ajutoriu asemenea lui !“), din acesta se va desvóltu naturalminte mai departe acesta drept'a referintia si se va estinde si asupra referintiei parintiloru cátra prunci, precum si a prunciloru cátra parinti. Insa nu este asiá. Ci precum in generale prototipulu omului lu vedemu intunecandu se si deformandu-se prin pecatu — dopa cam ducu teologii — seu, deca ne mai place asiá, prin predominarea reului asupra binelui, asiá vedemu stricandu-se si desfigurandu-se prin nepriceperea si patimele omenesci si frumeti'a si nobilitatea vietiei familiare. Voiu cercá, Dloru, in cele urmatoare, a dovedi cu istori'a in mana adeverulu acest'a.

Tote popórele strave-hi, afara de unulu, despre carele voiu vorbi deosebitu, le vedemu orbecandu in erórea cea mare, cardinale a necunoscintiei adeveratului Domnedieu, de unde apoi a urmatu naturalminte, ca ele au perdutu si cunoscintia adeveratei referintie intre omu si Domnedieu. De aceea ele privescu in omu numai unu instrumentu, o unelta pentru ajungerea óre-cároru scopuri mai multu seu mai putienu egoistice, materiali. De aci au urmatu apoi alte doue rele mari, ce cá doue lantiuri poterice au impedeatu desvoltarea libera, conforma ordinului domnediescu, a nemului omenescu : unulu s'clavi'a, prin carea unu omu devine unelt'a

singure sa invinga pre Prussiani; apoi sutele de mii de ostiri, cari se ridica pretutindeni in Franta voru forma in curendu noue si teribile armate, contra carora este imposibil sa poata rezista trufia deja obosita si satula a hordelor regelui Wilhelm. Se confirma din ce in ce mai mult ca Parisul este aprovisionat pre mai multe luni: inca o data, deca acest'a este adeverat, victori'a terebile, victori'a nimicitore, este sicura.

Constatam cu mandria si fericire partea frumoasa si glorioasa, ce o iau unu mare numeru de Romani in resbelulu eliberarei din Occidente. Mai toti studentii Romani din Paris, intre cari fii domnilor Grig. Arghiropolu si Laurianu impartu cu fericire sortea luptatorilor francesi. Acesti juni se potu numera cu sutele, fara socoti voluntarii ce pre tota diu'a pleca c'o modesta admirabile, fara a face cea mai mica parada de frumoasa loru decisiune. Astfelu unu calatoriu ne spune c'a intelesu pre Mediteranea plutindu spre Marsilia, p'unu fostu pompieru Romanu, unulu din gloriosii luptatori de la Dealulu Spirei la 1848, anume Stanciu Chitioiu. Statur'a si tinen'ta acestui bravu Romanu era admirabile, pare, ne dice calatorulu, care s'a in hitia o mia de Prussiani de o data. Mai multi Romani cunoscuti prin positiunea loru sociale mai presusu de comunu au fostu primiti cu grade inalte chiaru. D. Constantinu Pilat a fostu primitu ca comandante de escadronu la statulu maioru, in corpulu alu 18-le, comandatu de generulu Bourbaki.

Despre bravulu Titus Danka nimeni n'a uitatu, de ce coragio a datu probe in aperearea Orleansului si c'acumu este oficeru alu generalulu Keraty.

D. Valentinu este deja inrolatu, modestu si laudabile, ca simplu soldatu in armata dela Vosges.

Doru acela de care avemu mai multu dreptu d'a ne mandri, atatu din caus'a fragedei lui verste, catu si din caus'a suferintelor gloriose ce, le-a gasitu pre campulu de batalia, este junele Moruzi Zvorastenu.

Suferindu de trei rani, unu glontiu care i-a trecut prin braciulu dreptu, o bucata de obusu care l'a ranitu usioru la cops'a drepta, si o lovitura de baioneta la gamb'a drepta, dovedescu ca elu a cadutu ranitu, luptendu-se mereu ca unu erou, presintandu necontentitu inamiculu peptu'i man'a'i drepta armata.

In curendu acestu bravu june va fi vindecatu si parintele seu si Romania voru mai avea inca ocaziunea de a se mandri de acestu copilu alu lor.

Varietati.

**** (Prelegeri publice).** Dupa cum anuntaramu Joi in 19 Noemvre au deschisu P. asesoru consistorialu Zacharia Boiu ciclulu de

prelegeri publice. Despre prelegere insasi suntemu scutiti de a vorbi din impregiurarea, ca in numerulu de astadi amu si inceputu in Foisiora publicarea ei. Notamu cu placere intimpinarea cea caldoroa ce veduramu ca se facu din partea publiculu nostru romanu din Sabiu prelegeriloru, carele, de si tempulu era din caus'a unei ninsori forte nefavoritriu, totusi a alergatu din tote partile si cu interesu au ascultatu dela inceputu pana la finitu. Suntemu convinsi ca interesulu acest'a se va manifesta in totu decursulu ciclulu, cu atatu mai vertosu cu catu scimu ca s'au ingagiatu unu numeru frumosu de domni, cari au de cugetu a prelege teme diverse dara tote de interesu pentru impregiurările nostre sociale si nationale. Precatu amputatu afla mai multe se voru ocupa cu economi'a politica, unu ramu carele e de doritu sa devina catu mai cunoscutu in sinulu natiunei nostre. De adi intr'o septemana va prelege dlu prof. si protopresviteru Ioanu Popescu

**** Adunarea scaunale** fu oficialu convocata pre alcaieri. Suntemu multumiti de atitudinea romaniloru in acesta adunare, totodata amu fi doritu sa fimu si de a sasi-loru, cari se provoca de atatea ori la drepturi si dreptate.

**** Lucrările la drumulu de feru** ni se spune ca s'au reinceputu.

**** (Numerulu romaniloru) din Transilvania, Banatu si Ungaria,** dupa catagrafia din 1857 si dupa datele statistice din 1857 ale lui Alesiu Fényes, din cari se va vede, in cari comitate, districte si scaune, care nationalitate se afla in majoritate. De si nu garantamu despre exactitatea acestoru date, totu-si le publicamu de astadata cu atatu mai vertosu, ca domni unguri n'au voit a da locu, in tabelele catagrafiei mai noue, rubriciei de nationalitate. De ore-ce dara acumu, sub constitutiuionalismulu magiaru, nu mai este natiune romana in Transilvania, Banatu si Ungaria, — caci asifeliu dice legea, — se vedemu dupa datele lui A. Fényes ca era natiunea romana vub absolutismulu nemtiescu si in ce comitate, districte si scaune forma ea atunci majoritatea: 1) cottulu Timisiorei cu 314,163 locnitori, dintre cari 156,346 rom.; 2) cottulu Carasiului cu 226,796 loc., dintre cari 180,017 rom.; 3) com. Aradului cu 254,314 loc., dintre cari 171,807 rom.; 4) com. Albei-inferiore cu 203,400 loc., dintre cari 173,314 rom.; 5) com. Huniadori cu 172,839 loc., dintre cari 163,031 rom.; 6) com. Clusului cu 166,151 loc., dintre cari 106,751 rom.; 7) com. Turdei cu 135,227 loc., dintre cari 91,416 rom.; 8) com. Solnocului-de-mediu-locu cu 119,208 loc., dintre cari 92,052 rom.; 9) com. Dobociei cu 98,569 loc., dintre cari 76,140 rom.; 10) com. Zarandului cu 47,413 loci dintre cari 44,925 rom.; 11) Scaunulu Sabiulu, cu 88,151 loc., dintre cari 58,933 rom.; 12) distr.

Pagarasiului cu 82,025 loc., dintre cari 77,482 rom.; 13) com. Cetatii-de-Balta cu 79,621 locu dintre cari 49,900 rom.; 14) distr. Nasendului cu 42,099 loc., dintre cari 41,221 rom.; 15) distr. Cetatii-de-Petra cu 40,314 loc., dintre cari 35,186 rom.; 16) scaunulu Oraseiei cu 20,961 loc., dintre cari 17,236 rom.; 17) scaun. Sebesiului cu 17,593 loc. dintre cari 13,793 rom. 18) scaun. Mercurei cu 15,074 loc., dintre cari 11,612 rom.; 19) scaun. Nocrigului cu 11,457 loc., dintre cari 7653 romani. In minoritate se afla romanii: in scaun. Mediasului 15,070, in distr. Bistritiei 3180, in scaun. Sighisorei 8432, in scaunulu Cincului-Mare 10,373, in scaun. Rupei (Cohalmului) 8987, in com. Maramuresiului 53,329, in com. Torontalului (in Banatu 35,697, in distr. Brasiovului 36,000, in com. Bihariei 003,053, in com. Csanadului 9,950, in com. Ugocei 5734, in com. Satu-Marelui 65,008, in com. Bichisiului 18,378, in com. Albei-Super. 23,579, in com. Crasnei 22,007, in scaun. Argesiului 5688. Cu toti la olalta facu 2 milioane si camu doue sute mii suflete, afara de confiniulu militariu, Bucovin'a si alte tinen'turi, unde se va fi aflandu inca vre-unu milionu de romani. Catagrafia din 1857 n'a aflatu in scaunulu Muresiului, Cuncului, Osiorheului si Trei-Scaune nice unu sufletu de romanu; bar. Aporu inse a aflatu in an. 1869 sate intregi; afara de acest'a romanii nu tinen't sistemulu de doi copii ca sasii, ci se sporescu din anu in anu; prin urmare ei n'au scadiutu ci s'au immultitu, incatu astadi potemu dice, nu cu tota verosimilitatea, ci cu tota siguretatea, ca sub sceptrulu habsburgicu se afla preste 3 1/2 milioane romani, cari si reclama drepturile loru eterne si cari voiescu, cu un'a voce, dreptate, libertate si fratietate. Pia-carui'a ce-i compete si ce este alu seu: nimene domnu si nimene slavu. Asia numai va fi pace intre natiunea romana si cea magiara. „Fed.“

**** (Societate romana de lectura in straine-tate.)** Tinerimea romana studiosa la institutulu politechnicu din Zurich a formatu o societate de lectura, sub numele „Junimea“. Scopulu acestei societati e castigarea de cunoscintie atatu despre limb'a, catu si despre literatur'a romana. Spre realizarea acestui scopu se voru tinea prelegeri scientifice si literarie in limb'a romana. Se va intemeia si o bibliotecu. Societatea va tinea in fia-care luna doue sedintie. In casu de disolvere, banii societatii romanu la „Asociatiunea transilvana pentru cultur'a si literatur'a poporulu romanu“ iera bibliotec'a se va da cutarei societati de unu asemenea caracteru, precum este alu „Junimei.“ — Salutare tineriloru si bravoru nostri conationali, cari in departare si indeplinescu atatu de frumosu misiunea lor!

**** (Procesulu de presa alu „Federatiunei“),** intentatu in contra dlui Ioanu Porutiu, pentru ar-

altui omu, si celalaltu poligami'a, tinererea mai multoru femei, prin carea femeea devine unel'tra, sclav'a barbatului, asi' incatu un'a parte a nemului omenescu se face serva celei-lalte partii. Ambe stau in legatura deaprobe cu vietii familiare, ba cea din urma este chiaru unu factoru alu aoelei-a. Poterea precumpanitoare fisica, tari'a bruta, face pre barbatulu a se sumeti in poterea sea si a subjugu pre femeia pana a o face sclav'a voiei seu volnicioiei sele. Si'n adeveru la tote poporele vechi: Chinezii, Indieni, Vaviloneni, Egipteni, Persi, femeia este sclav'a barbatului, ba nici chiaru atata, ci numai impreuna—sclav'a, un'a din sclavele lui; caci la tote aceste popore domnesce pe langa sclavia inca si poligami'a. Barbatulu cumpara o femeia cu bani seu o rapesce cu poterea, se bucura unu tempu de frumsetile seu istetibile ei, apoi o schimba cu alta, pre acest'a cu a treia si asi' mai departe; si chiaru si femeea aceea, carea possede pentru o luna de Maiu iubirea barbatului seu eschisivaminte, este numai o sclava ce-va mai privilegiata decatu celelalte sclave; si ea porta lantiulu de servitoare a barbatului seu, si deosebirea intro lantiulu ei si ale celor-lalte sotie ale sclaviei ei este numai aceea, ca lantiulu ei — ca se dicu asi' — e de argintu, pe candu ale celor-lalte sunt de feru. Cu unu cuventu la nici unu poporu din vechime, afara de unulu, nu aflamu barbatu si femeia, sotiu si sotia dupa conceptulu nostru crestinescu, ci numai domnu si serva, tiranu si sclava. De aci urmeza apoi, ca si referintiele intro parinti si copii si preste totu intr'ega vietii familiara porta unu caracteru nedemnu de sublim'a destinatiune a omului, ci este incatusiata, oprinata, innadusita. (Va urma.)

Dorint'a Poetului.

Nimicu nu s'aude, adanca tacere
Ci numai eu singuru, suspinu in veghere
Si plangu ne'ncetatul

Caci cautai in lume, prin a mea cantare
S'aducu la durere, prin cantu usiurare
Nu fui ascultatul

Cautat-amu la omeni, sa desceptu inbiri
Si omulu sa cante, ori ce suferire
Elu a linistit!

S'ajote de pote, si d'are avere
Pre cela ce n'are, si plange-n durere
Dorindu a muri.

S'ajute p'orfanulu, ce, tare sospina
Si care ca florea, d'unu ventu se inclina
N'avendu ajutoru!

Si care studiadia, n'avendu chiaru vestiminte
Si studiulu urmédia cu lacrimi ardinte
Cu plansa ardiatoru!

Cautai eu in lume, sa nspiru pietate
Saraculu si avutulu, egala dreptate
Sa poata afla!

Vai ce neferice, de si aste tote
Spunu fara n'cetare, daru vedu nu se pote
Eu a le n'fatiat!

Voiescu mai multu inca, cei din nobilime
Egali ca sa fia cu marea multime
Ce popolu numimu.

Candu acum poporulu, vedemu ca studiédia
Sa nu avemu ura, candu se luminédia
Ca frati sa lu iubimu! . .

Si nici elu atunce, sa nu ne urasca
Unirea-n totu loculu, dorescu sa domnesca
O! de s'aru putea!

S'aducu fericire, prin a mea cantare
Sa sfarimu sclavia, sa dau liberare
Anim'a-mi dorea!

Ah! vai inse Domne, n'au loatu implinire
Visulu meu poeticu, visu de fericire
Vai nu se-nplini!

Caci multi din junime, rusinosi in lome
Patédia sermani, pre multu alu loru nume
Far-a se gandit!

Ca patri'a loru dulce, fiindu amenintata
Veri-care a ei fiintie, de ea e chlamata
Spre a se lupta.

Dara vai inse Domne, a nostra junime
In locu sa se lupte voru fi o multime
Ce o voru tradat!

Eu cantu daru acum'a, si-a mea scumpa Lira
Candu este periculu, eternu se inspira
C'unu cantu ne'ncetatul!

Prin care poporulu, chlamatu sa se lupte
Sdrobi-va streinulu, prin marea-i virtute
Va fi sfarematul!

Si atunce o Domne, va lua implinire
Visulu meu poeticu, visu de fericire
Candu va triumfa

Poporulu! prin densulu, asa vomu dreptate
Saraculu si-avutul, cu egalitate
Se voru judeca!

Vie n'a 3 Decembre 1870 st. non.

M. A. Macedonski.

*) Politisch Lied ein schlechtes Lied. Gothe (?)

ticolului de fondu din nr. 72 alu acelu diuário, s'a pertractat Marti in 29 Novembre la curtea juratiloru din Pest'a, inaintea unui publicu numerosu, care se compunea mai alesu din junimea studiôsa la universitatea de aici. Pertractarea se începù la 9 ore si jumetate, si durà pâna dupa miédia-di la o ora. Acusatulu se aperi pre sine insu-si, mai avendu de aperiatoriu si pre dlu deputatu E. B. Stanescu. In fine se enuncia urmatoriulu verdictu: siepte voturi in contr'a, cinci votara pentru condamnarea acusatului, in urmarea acestei'a tribunallu de presa aduse numai decatu sentint'a, de dopa care dlu Ioanu Porutiu fu condamnatu la inchisore de diece luni, la pedeps'a pecuniară de 500 fl. si solvirea speselor procesuale de 48 fl. Condamnatulu insinuà numai decatu plansore de nulitate, si fu lasatu liberu sub garanti'a dloru Stanescu si Iosifu Vulcanu. — Alu doile procesu alu „Federatione” se va pertracta in septemân'a viitoria.

(Unu artistu român.) Artea musicala este un'a din cea mai încântatoria pentru anim'a umana si din cele mai bine sentite si gustate in epoc'a noastră. Music'a, prin facilitatea cu care ea petrunde in cele mai profunde adencuri ale inimii, deșteptendu-i sentimentele cele mai secrete si mai sublimie; face pasi repedi in viat'a societatiilor moderne si devine din ce in ce mai multu pentru inima pana sea de di. Music'a a mersu, prin facilitatea emotioniloru ce produce si infinitatea variatiuniloru sale, sa cutropesca chiar parte din terenulu poesiei si sa-i discute insusi primulu ei rang in tre arti. —

Nu voim sa vorbim in sa act de geniele musicali, cari prin operele lor au datu ocaziune alatoru artisti cantanti sa se ilustredie prin esecutarea acelor opere. Deca fara acele genii music'a n'aru esiste de locu, apoi totu astufeliu potemu dice ca fara artistii cantatori, acele opere aru remanea numai pre harthia si fara viétia. E dara vócea umana cultivata prin studiu indelungatu, vócea cea mai dulce si mai potinte din tote cate dau viatia artei musicale si o reprezenta cu sublimitatea espressionii sale.

Music'a innobileza inim'a, si cei ce o cultiva cu pasiune si cu succesu, suntu din favoriti naturrei si ai musoloru.

Noi nu ne bucuram ori cându audim ca Românii se desvoltéza artiloru si probéza lumei ca densii suntu apti pentru densele, ca si pentru cultulu sciintieloru.

Unulu dintre Românii nostri, unu jone din Bucuresti, a nume G. G. Bratianu fiulu protopopulu de la Batiste, sentindu-se dotatu de natura cu unu daru naturalu, o voce inalta si o inima simtibila cum trebuie unui artistu s'a devotatu culturai talentului seu musicalu si dupa unu studiu de mai multi ani la Milano, a pvenitu in fine sa fie unu basso din cei mai distinsi, se culéga aplause si lauri pre scenele celor mai bune teatre din Itali'a. Mai multe diuarie italiene cuotidiane precum si din cele speciale pentru musica si teatre, au recunoscutu talentulu numitului artistu Român. In Octombrie espiratu anulu curinte D. Bratianu a reprezentatu pre scen'a unui'a din cele mai mari teatre din Torino, teatralu „Vittorio Emanuele”, rolulu lui „Attila” in pies'a cu acestu nume a melodiosului Verdi. Acestu rol este din cele mai dificile si music'a sea nu mai putienu. Cu ote aceste artistulu a meritatu aplausele pre cari le dau publicitatiei mai multe diarie. Asiá „Gazet'a Piteomon” dice in revist'a sea teatrala, vorbindu de reprezentarea lui Attil'a, „ca basulu Bratianu, dotatu de o frumosa vóce fu unu forte bunu „flagelum Dei” primindu o mare parte din aplause.”

Unu altu diariu intr'alta séra „recunósce talentulu artistului nostru si spune ca a fostu aplaudatu, ca are o buna scola si ca e unu artistu adeveratu, care dupa ce se va deprinde mai bine cu scen'a si va departa ore-care timore, naturala debutantiloru va deveni unu artistulu raru.”

„L' Amico degli artisti” din 6 Octombrie spune ca a fostu aplaudatu si invitat se repete unu duetu.

„Gazet'a din Torino” de la 2 Octombrie spune asemenea, ca a fostu aplaudatu artistu Bratianu.

In fine „Torino musicale”, altu diariu specialu spune ca totu in rolulu de „Attila” duetulu dintre „Attil'a” si „Egio”, cantatu de Bratianu, Torriani, suscita aplause entusiastice.

Ieta dar' unu artistu Român aplaudatu in

teatrele patriei musiciei. Daca acolo e atatu de bine gustatu, catu de bine primitu aru fi pre scen'a teatralu din Bucuresti!

„Press'a.”

*(Si-a dormitu libertatea.) Unu corespondinte alu diuariului anglesu „Standard” comunica din Tours urmatoria istoria, intemplantu cu ocaziunea reocuparei Orleansului prin armat'a francesă: Unu capitaniu bavaresu, care era incairtatu la unu cetatianu din Orleans, avuse preste di unu servitiu lungu si obositoru, si, voindu a se culca, demanda servitoriului seu, ca sa nu-lu tradiesca din somnu sub nice un'a impregiurare. In cealalta di, dimineti'a, servitoriului audi tobele regimentelor nemtiesci, cari se retrageau din cetate, inse, fidelu ordinatiunei primite, lasa pre domnulu seu sa dorma mai departe. Putienu dupa aceea resunara rompetele francesi, si proprietariulu casei intra in chili'a (odai'a) oficiariului nostru, merse la elu si, trediendulu, i dise: „Capitane! ieri mi-ai fostu óspele meu, inse astadi francesii au reocupatu cetatea, si asiá acum'a esti prisionierulu meu.” „Ah, intr'adeveru?” intreba bavaresulu, cascarindu si in tindiendu-se, incatu resuna patulu sub elu. „Da intr'adeveru”, replica proprietariulu. „Si nu esiste nici o sperantia pentru resistintia?” „Nici un'a!” fu respunsulu laconicu alu francesului. „Fritz” — dise oficiariulu catra servitoriulu seu, care asculta liniscitu la cele petrecute — „preda domnului sabiele nostre, caci suntemu prisionieri.” Si, dicandu aceste, eroul capitaniu se intorse pre cealalta lature, pentru a-si continuá somnulu intreruptu.

*(Unu anglesu speculatoriu.) Diuariulu „Bonner Zeitung” scrie urmatoria istoria interesanta despre caracterulu speculativu alu anglesilor: „Unu anglesu, care inainte de resbelulu francesu-germanu locuia in Bonn, in sa indatu dupa dechiararea resbelulu a fostu aflatu de bine a-si lua catrafusele in patri'a sea, scrise mai adeunadi unu locutiuru de acolo cu tota seriozitatea, ca a cetitu, cumea Germani'a voiesce sa cera desdaunarea de la Franci'a pentru nemtii alungati de pre teritoriulu francesu; deci fiindu-ca si elu fu constrinsu prin resbelu a-si schimbá locutiura de la Renu la fluvialu Themse, se roga, ca sa nu i se treca cu vederea nici pretensiunile lui legali: spe-sele avute cu mutatarea facu aprope 1500 taleri; deci pretinde, ca acelea sa i se deo inderetru.” Daca aru fi pasitu cu acesta pretensiune unu omu de alta nationalitate, l'amu compatimi, ca si-au perdutu mintile; inse de ore ce pretendentulu e unu anglesu, n'avemu alt'a-ce d'a face, de catu sa ridemu.

*(Omori de parinti.) „Gazet'a Trans.” da publicitatiei urmatoriulu casu oribilu: Fiulu lui Klemen Samu din satulu Gachea aproape de Covasna, venindu in nóptea de 26 Oct. st. v. tardiu la casa parintésca, omori mai intaiu pre muma-sea, dupa aceea se apropia de tatalu-seu cu lomin'a aprinsa si i ceru banii, sermanulu betranu, cogetandu, ca cu aceea si-va scapa vieti'a, deschise iute lad'a, unde avea strinsa sudorea sea si o predece fiului seu; cu tote acestea nu scapa, caci la momentu fu omoritu si elu. O mica copila de 13—14 ani, nepota a betraniloru, dormia intr'unu coltiu alu casei, unde era betran'a, dara la larm'a ce s'a produsu, se descepta si ea, si vediendu cele petrecute cu buna-sea, de terore se trase sub patu in cea mai mare tacere, de aici apoi vediu cum fiulu si omora pre tatalu, nu dise inse nici unu singuru cuventu, ci ascepta pâna ce infamulu se departa. Dupa cate-va minute dela cele intemplete copil'a alerga in siura, unde dormiau patru imblatitori, cari desceptandu-se mersera in casa si vediura scen'a cea infieratoria; unii alergara la judecatori'a satului, alti la gendarmeria si, cate-va minute dupa aceea, infamulu efptuitoru se afla in manile gendarmiloru. Se dice, ca s'aru fi aflatu la dñsulu si banii parintelui seu in suma de 16,000 fl. ca aru fi fostu functionatu ca notariu, si ca aru fi numai de doi ani insoratu. In 28 Oct. s'a transportatu la San-Georgiu.

*(Gazetele de Vien'a aducu o scire trista pentru noi adeca, despre disparerea unui romanu, comerciantu in Vien'a. Asceptamu demintirea acestei sciri.

*(Barbarii civilisati. Nici unulu cin poporele barbare, cari au pustiitu imperiulu romanu, nu scia citi si scrie. Barbarii, cari pustiescu astadi Franci'a, sciu toti scrie si ceti, lucru cu care se lauda in tote dilele prin

diarele lor. Unulu din colonelii lor, printr'o scrisore devenita celebre, a declarat chiaru ca, facandu resbelu Franci'i, Germani'a si propunea mai nainte de tote de a o invetiá se scrie si se citésca.

Si cu tote acestea germánii, dintre cari unu mare numeru suntu doctori, inaintéza in Franci'a ne lasandu in urm'a lor de catu ruin'a si jafulu, ardiendu totu, chiaru bibliotecele si lucrurile de arta. Se mai intielege ca unu Omaru sa incendieze bibliotec'a din Alesandria: acelu barbaru nu scia nici citi, nu cunuscea marea valóre a obiectelor ce distrugea, si nu scia nici ce face. Dera doct'a Germani'a scie ce face, cându se pregatesce a arunca bombele sele asup'a monumentelor Parisului. De sicuru barbarii anticitatiei au fostu unu adeveratu flagelu pentru umanitate, deru aveau celu putienu ca scusa ignoranti'a. Barbarii, cari ataca astadi capital'a civilisatiunei n'au nici o scusa, suntu barbari savanti!

Si acesti barbari suntu mai rei de catu cei din vechime: profitu de tote progresele sciintiei pentru a distruge si ruina. Nu este de ajunsu deru pentru a fi civilisatu, se scie cine-va a citi, se fia chiaru doctoru: trebuie se iubésca justiti'a si libertatea. Ce este o instructiune, care nu face pre omu mai umanu? Deca Europ'a nu se amesteca, dec'a lasa pre Germani'a se distruga si se incendieze, nu va intardiá a perde tote fructele silintieloru facute de mai multi secolu pentru a es' din barbari'a evului mediu. Este timpu deru ca Europ'a sa se radice si se dica barbariloru literati, cari s'au inversunatu a devastá tier'a cea mai civilisata din lume: nu veti pasi mai departe!.

(Romanulu.)

Stefanu G. Beceanu.

Concursu.

Statiunea a 2-a de parochu in comu'a Vinerea (Felenyér) fiindu mai demultu in vacantia — cu acest'a se deschide concursu pâna la 13 Decembre a. c.

Emolumentele suntu

1, venitul stolariu dela 200 familii — si prospectu de salariu anualu dela 200—400 fl. v. a. din cass'a alo-diale — care numai dupa intregirea statiunei se va defige.

2, un'a parte de lemne de focu — din padurea comunale.

3, cortelu naturalu.

Doritori de a concurge pentru parochi'a acest'a — au a-si tramite recursele lor instruite in sensulu statutului organicu bisericescu la scaunulu protopopescu in Orestia pâna la susu scrisulu terminu.

Orestia 17 Novembre 1870.

Cu intielegerea comitetului parochialu.

Nicolau Popoviciu

Protopopu.

96—1

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochie din Sant-andresiu cu filia Santuhalmu, protopresviteratulu Devei in comitatulu Huniádorei se escrie prin acest'a concursu.

Emolumentele suntu: Dela 150 numeri de case cate doué ier' dela 100 cate trei mesuri de cucuruze ne sfarmatu si dela cei cu plugu si caru inca cate un'a mesura de grau, si stola dela 250 de case pre langa doué cemetarie inca 4—5 juguri semenatura si fenatiu.

Recursele instruite in sensulu statutului organicu bisericescu, sa se astérna acestui scaunu protopopescu in Dev'a pâna in 25 Novembre a. c.

Cu intielegerea comitetului parochialu.

Dev'a 24 Octobrie 1870.

In numele Comitetului parochiale.

Ioanu Papiu

Protopopu.

(94—3)

Edictu.

Ioanu N. Porumbariu, — care de 5 ani si 6 luni a paresitu cu necredinta pre legiuit'a sea socia Elen'a, nata Ioanu Tom'a Log'a, (ambii din Brasiovu, de legea gr. or.), si pribegesce in lume fara a se poté sci loculu ubicatiunei lui, — este prin acest'a citatu, ca in terminu de unu anu si o di dela datulu presinte, sa se infatisiedie inaintea snbsemnatului scaunu protopopescu, ca la forulu matrimoniale respectiv, caci la dincontra, si in absentia densului se va decide pre basea SS. canone ale bisericeii nostre ort. res. — procesu divortiale incaminatu de socia lui.

Brasiovu 22 Octobrie 1870.

Scaunulu protopopescu gr. or. I alu Brasiovului.

Iosifu Baracu

93—2

Protopopu

Burs'a de Vien'a.

Din 25 Noemvre (7 Dec.) 1870.

Metalicele 5%	56 05	Act. de creditu	248 20
Imprumut. nat. 5%	65 30	Argintulu	121 75
Actiile de banca	725	Galbinulu	5 85